

Resan till Småländska Glasriket och Vilhelm Mobergs värld 7 - 8 maj 2026

Torsdagen den 7 maj 2026 var det dags att ge sig ut på ännu en SPF resa som denna gång skulle ta oss ner till det Småländska Glasriket i bl.a. Kosta.

Dag 1

Vår trevlige busschaufför Mikael hämtar första gänget i Kallhäll. Rose-Marie står beredd att räkna in alla deltagarna från Kallhäll.

Färden fortsatte till Jakobsberg där merparten av resenärerna klev på.

Ytterligare två passagerare skulle hämtas i Spånga vid församlingshemmet. Detta blev tyvärr lite struligare än vad det hade behövt bli och det är lite av mitt fel eftersom jag var inte riktigt vaken när vi passerade avfarten vid Hjulstakorset. Chauffören var inte riktigt bekant med denna del av Stockholm så det blev en liten omväg som gjorde att vi tappade tid. Men vi kom till Spånga och de två resterande passagerarna klev på och färden söderut kunde påbörjas.

Första stoppet på vägen var Nyköpingsbo utanför Nyköping där kaffe och fralla skulle intagas. Det smakade utmärkt med kaffe och ost och skinkfrallan satt också fint.

Färden gick vidare och nästa stopp var även det en Rasta Krog men denna gång var det Eksjö som fick Stockholmsbesök.

Resan till Småländska Glasriket och Vilhelm Mobergs värld 7 - 8 maj 2026

Så här tar sig detta etablissemang ut från utsidan.

Här har inmundigats skinkstek med äppleskysås och potatis.

Resan till Småländska Glasriket och Vilhelm Mobergs värld 7 - 8 maj 2026

Några fler som ätit färdigt.

Resan till Småländska Glasriket och Vilhelm Mobergs värld 7 - 8 maj 2026

Om Rasta i Eksjö har funderingar på att komma med i Guide Michelins berömda bok över gourmetrestauranger kan jag väl bara säga för min egen räkning att man har mycket att jobba på!

Efter drygt 1½ timmes färd från Eksjö var vi framme i Kosta. Tyvärr missade vi besöket i glashyttan p.g.a. vi kom när folket i hyttan hade gått för dagen. Vi fick dock kompensation för detta senare under kvällen. (Återkommer om detta)

Resan till Småländska Glasriket och Vilhelm Mobergs värld 7 - 8 maj 2026

Kosta glasbruk etablerades redan 1742 och är ett av få glasbruk som fortfarande har tillverkningen igång. Här syns en del av fabriksbyggnaden.

I programmet ingick även ett besök på Kosta Boda Art Gallery varför vi ställde kosan dit efter ankomst.

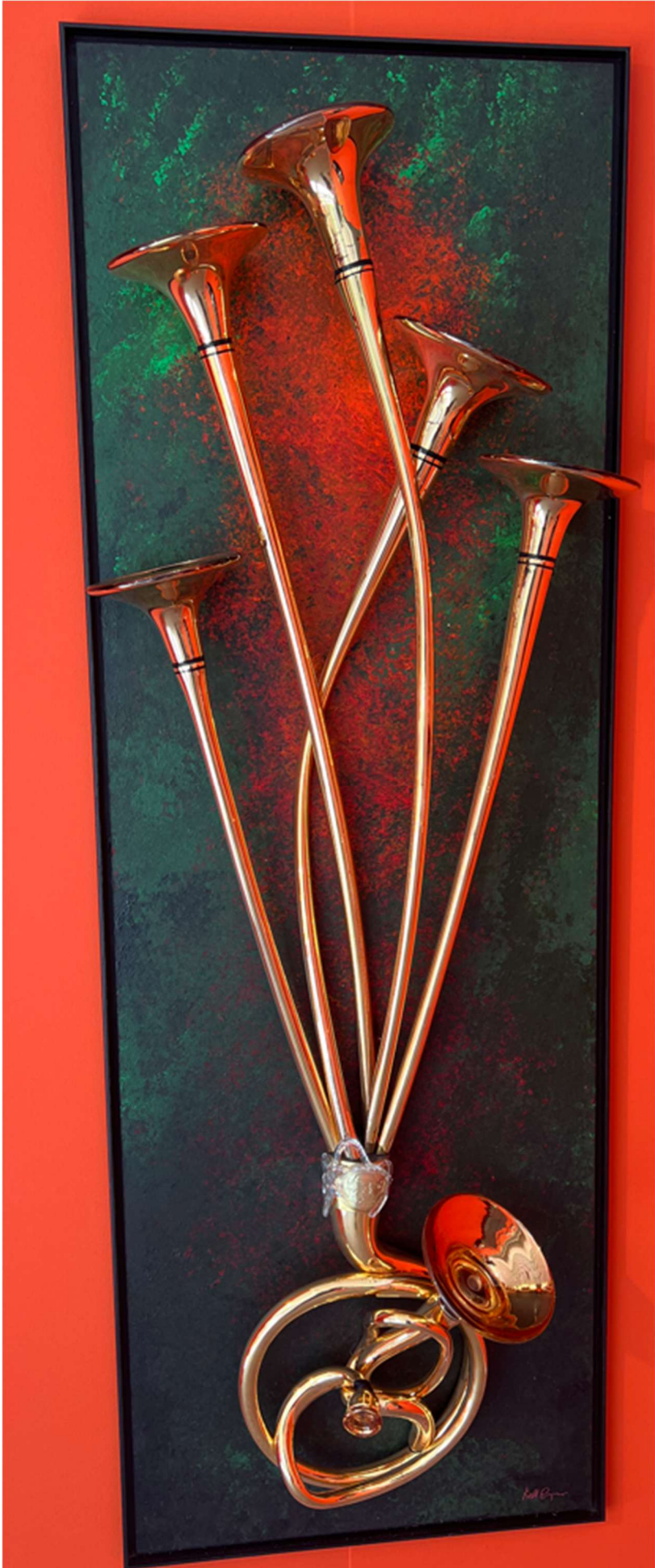
När man kliver in i lokalen möts man av dessa kreattioner i glas. I Galleriet fanns massor av vacker glaskonst. På följande bilder kan ni se ett urval från min kamera.

Dessa glas var formgivna av Lena Bergström. De var väldigt vackra och coola.

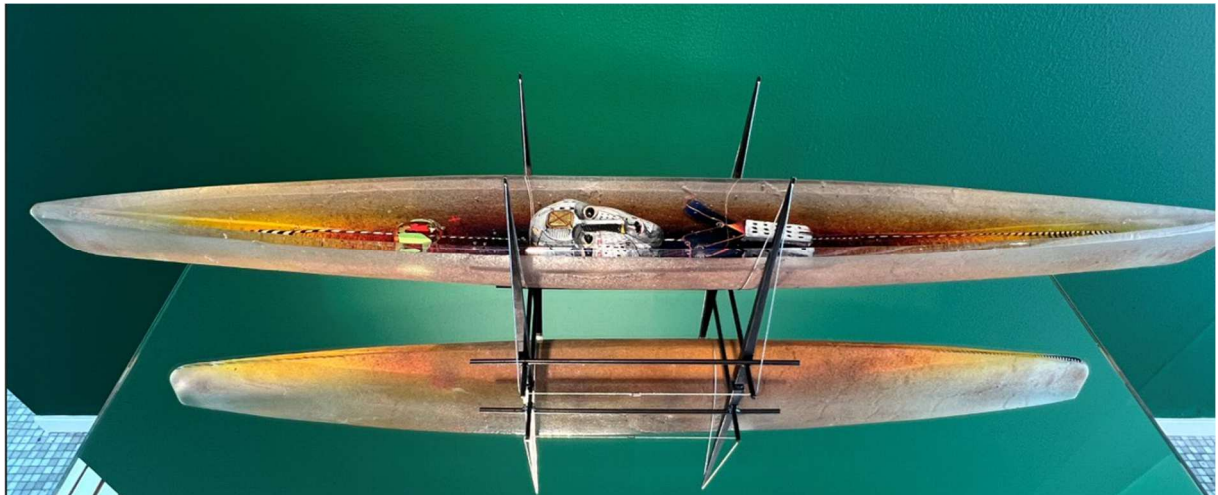

Denna båt är gjord av [Bertil Vallien](#) och betingade ett pris av kr 390 000,-. Längden är en meter och vikten 16 kg massivt glas.

Ytterligare en båt av Bertil Vallien. Denna typ av glaskonst har blivit typiskt för Bertil Vallien de senare åren. Han har gjort många båtar i varierande storlek och vikt och inte minst pris. Vad denna båt betingade för pris framgick inte.

Ytterligare glaskonst av olika konstnärer.

De som ville kunde även besöka Orrefors butik för andra sorteringens varor.
Detta vinglas kostade, som ni ser, kr 6 000.- men det rymde säker flera flaskor vin.

Resan till Småländska Glasriket och Vilhelm Mobergs värld 7 - 8 maj 2026

Busen körde oss sedan till vår inkvartering som var Kosta Boda Lodge. Ett område med stugor och även en hotelldel.

Rose-Marie och jag blev inkvarterade i stuga nr 3A. En väldigt fin stuga med de flesta faciliteter man kan förvänta sig av denna typ av boende.

Det här fascinerade mig. Köket var alldeles utmärkt med kyl/frys spis, diskbänk m.m. Dock funderade jag på hur arkitekten tänkte när han/hon ritade köket. Överskåpen satt så högt upp att ingen människa med normallängd har en chans att nå upp. Det var knapp jag nådde upp att öppna skåpen långt mindre att kunna nå något i dem. Takhöjden var nog närmare 3 meter.

Resan till Småländska Glasriket och Vilhelm Mobergs värld 7 - 8 maj 2026

Område runt stugorna var väldigt vackert och vi hade tur med vädret med en sol som sken under hela vår resa.

En liten sjö där man kunde fiska ifall man hade utrustning och fiskekort.

På kvällen skulle vi äta middag i en glashytta. Bilden visar den eldrivna ugnen där glasmassan ligger och väntar på att bli behandlad.

Genom att vända sig om fanns denna del av lokalen. Här hade man dukat upp för oss och några andra som också besökte hyttan.

Maten bestod av salt sill i någon form av gräddsås, stekt fläsk, isterband och bakad potatis.
Efterrätten bestod av småländsk ostkaka till kaffet.

Alla lät sig väl smaka. Hyttsill är kanske lite speciell. Våldigt salt vilket krävde intag av snaps och öl för de som önskade.

Maten fick man hämta själv och här syns utbudet. Naturligtvis fanns även bröd och smör för den som önskade.

Två stycken herrar som kallade sig J-Duo stod för den musikaliska underhållningen. Här var det både högt och lågt i repertoaren. Mannen till vänster som spelade gitarr var även den som huvudsakligen stod för sången och han hade en fantastisk röst som klarade av alla möjliga olika typer musikstycken.

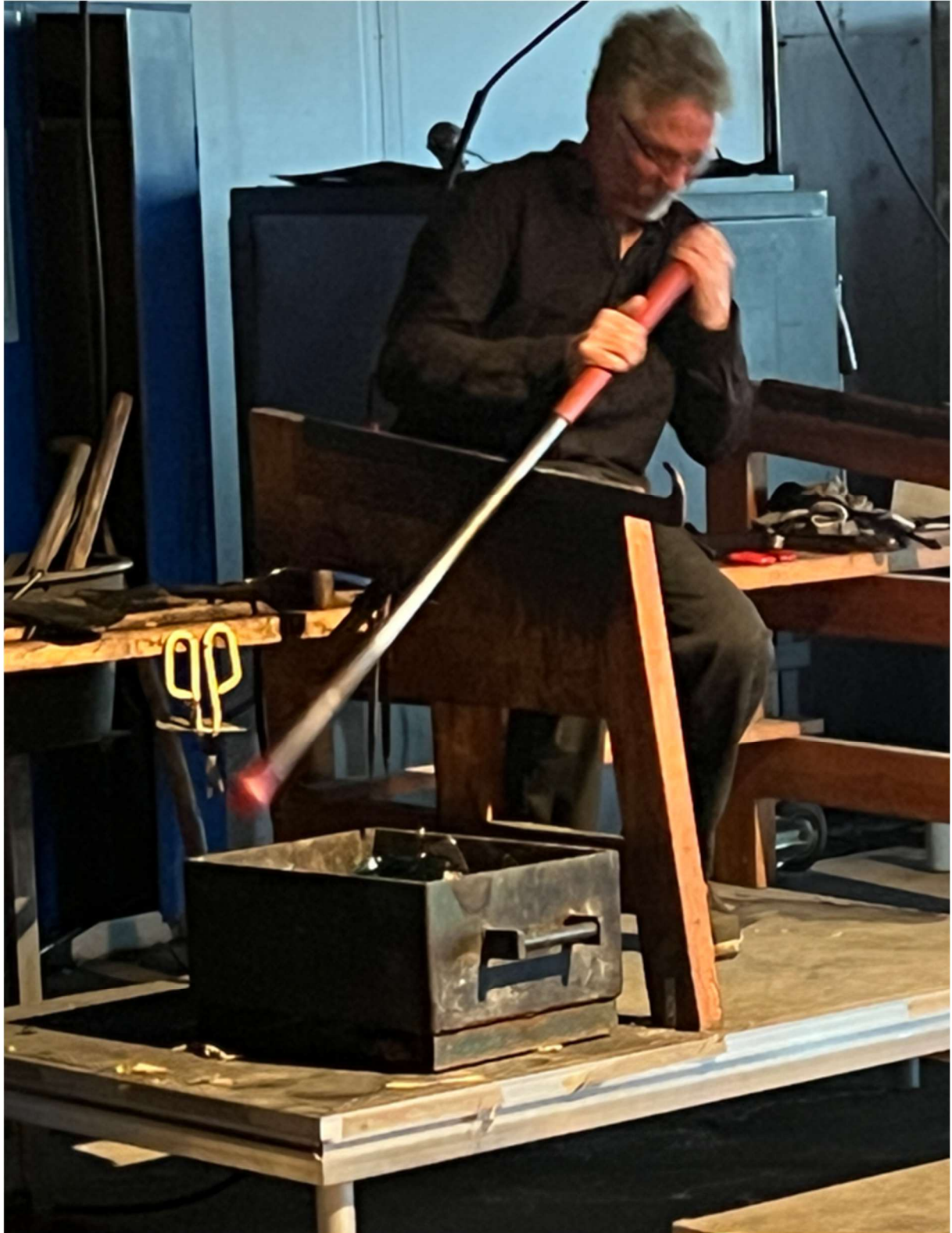
När vi var klara med huvudrätten bänkade vi oss framför de två ugnarna och skulle bli förevisade hur det går till att skapa glaskonst.

Denne man som var mästerglasblåsare var den som skulle förevisa. Tyvärr minns jag inte hans namn men han hade arbetet större delen av sitt liv i en glashytta så han visste vad han höll på med.

Här har han hämtat en bit glasmassa från en av ugnarna och skall börja bearbeta biten.

Han blåser inte så mycket som man kanske kunde tro utan mycket av arbetet var att rulla glasmassan på stången så att den fick rätt form.

Här förevisar han glasklumpen efter att han kommit en bit på vägen i arbetet.

Vi trodde nog alla att hans verk skulle bli en skål av något slag men helt plötsligt efter att han hade haft glasmassan inne i ugnen så hände något som jag aldrig begrep hur det gick till men resultatet blev ett glasfat som ni ser på bilden.

Vill ni se en film där mästare håller på med sin skapelse kolla på hemsidan under reseberättelser så finns där en länk till filmen.

Efter föreläsningen av mästaren var det dags för kaffe och ostkaka, sylt och grädde vilket smakade utmärkt.

Så småningom var det dags att ta farväl av restaurangen och vi knallade alla över gatan till Kosta Boda Art Hotell där en berömd glasbar fanns som vi var tvungna att besöka.

Nu har vi kommit in till glasbaren. Hela disken är gjord i massivt glas liksom barstolarna sits och ryggstöd.

I taket ovanför hängde dessa glasbitarna.

Glasbaren är känd bl.a. för sitt utbud av olika ginsorter. Det var man tvungen att prova, eller hur?

Jag strosade omkring lite i hotellet och hittade denna enorma glaskreation hängande från taket i en del av hotellet.

I hotellfoajén fanns denna båt av Bertil Vallien. Priset för denna båt var endast kr 2 400 000,-
Jag undrade om man kunde få två - 😊

Efter besöket i glasbaren och hotellets foajé var det dags att ta sig till inkvarteringen där vi skulle sova. Kosta Boda Lodge låg en bit från Kosta Boda Art Hotell men det hade ordnats transport som körde i skytteltrafik eftersom bilen bara kunde ta åtta passagerare åt gången.

Resan till Småländska Glasriket och Vilhelm Mobergs värld 7 - 8 maj 2026

Dag 2

Vi vaknade upp till en strålande vacker dag med sommarmoln på himmel. Även om det var lite kyligt i skuggan så var förutsättningarna goda för lite värme under dagen.

Frukost intogs i hotelldelen där vi bodde på Lodgen. En alldeles utmärkt frukost som faktiskt överträffade mina förväntningar. Där fanns allt man kan önska sig när det gäller hotellfrukost.

Utanför frukostmatsalen såg det ut så här. Väldigt fint med pool som enligt uppgift var uppvärmd. Tyvärr hade jag missat att ta med badbyxor så doppet fick stå över.

Solstolar och andra faciliteter fanns också.

Dag två skulle vi i första hand ägna åt en rundtur i Vilhelm Mobergs spår d.v.s. platser han skildrat i sina böcker eller platser han bott. Till vår hjälp hade vi denne fantastiske guide som heter Ulf Nilsson. Han var ett levande uppslagsverk för allt som hade med Vilhelm Moberg att göra. Han fascinerade oss alla från första stund och höll oss trollbundna under hela rundturen som varade i tre timmar. All heder till denne man.

Vi började turen med att åka till Ljuders kyrka och kyrkogård. Här berättar Ulf om olika öden avseende de som utvandrade till Amerika på senare delen av 1800-talet. Han berättade visserligen om tre olika personer som inte nämns i Vilhelm Mobergs verk men som ändå fanns i hans verk på ett annat sätt.

På andra sidan vägen från kyrkan fanns detta minnesmärke som skall föreställa Karl-Oskar, Kristina och barnen som tog sig över till Amerika som beskrivs i Vilhelm Mobergs epos *Utvandrarna*.

Ljuders kyrka är en välkänd kyrka i Ljuders socken i Kronobergs län, nära Ljudersjön i Lessebo kommun. Den kallas ofta "**utvandrarnas kyrka**" eftersom bygden är starkt förknippad med Vilhelm Mobergs utvandrarsvit och den svenska emigrationen till Amerika.

Den nuvarande kyrkan uppfördes i början av 1840-talet och invigdes under tredje advent 1845 som en ny stenkyrka. Gudstjänster har hållits i Ljuder sedan medeltiden, så platsen har mycket längre kyrkohistoria än den nuvarande byggnaden

En fascinerande sak var utsmyckningen ovanför denna dörr och även i fönstersmygarna. Det ser ut som om ängeln ovan dörren sticker ut en bit från väggen d.v.s. 3-dimensionellt men det är ögats som luras. Ängeln är målad på väggen och är alldeles slät men den är målad med fransk teknik som heter tromper l'œil och som betyder lura ögat.

Utanför kyrkan växte dessa vackra blodekar.

Nu har vi kommit fram till skolan där Vilhelm Moberg gick mellan åren 1905 och 1911

Resan till Småländska Glasriket och Vilhelm Mobergs värld 7 - 8 maj 2026

Vilhelm Moberg växte upp i byn Moshultamåla i Emmaboda i Småland. Som liten gick han i den lokala folkskolan i Moshultamåla. Skolan var en enkel landsbygdsskola med bara några få klasser, vilket var vanligt i Sverige i början av 1900-talet.

Moberg började omkring 1905 när han var sju år gammal och slutade runt 1911. Efter folkskolan arbetade han bland annat som skogsarbetare och glasbruksarbetare, samtidigt som han fortsatte att läsa och skriva på egen hand.

Hans erfarenheter från uppväxten och skolgången på den småländska landsbygden kom senare att prägla många av hans böcker, bland annat Utvandrarerna och de andra delarna i emigrantserien.

Interiör från klassrummet där Moberg gick.

Gamla skolbänkar från tidigt 1900-tal.

Värme kom från spisen i rummet. Var det riktigt kallt flyttades bänkarna fram runt spisen för att erhålla maximal värme för alla.

Skolfröken Maja bodde i ett rum intill skolsalen. Vilhelm och fröken Maja hade inte alltid samma uppfattning om Vilhelms förträfflighet vilket bl.a. försakade sänkt sedebetyg som han bl.a. skildrat i en roman med samma namn.

Så här kunde det se ut när Vilhelm satt och skrev.

Vilhelm Mobergs föräldrar hette:

- Karl Moberg — han var soldat och senare småbrukare.
- Ida Moberg, född Månsson — hon arbetade bland annat med jordbruk och i hemmet.

Familjen levde under ganska enkla förhållanden i Småland, något som kom att påverka Vilhelm Mobergs författarskap starkt.

Nu har vi kommit fram till Duvemåla och tittar på en staty av Kristina som håller sitt älskade astrakanäpple i handen.

Vår fantastiske guide fortsatte att berätta om Duvemåla och Kristina som inte funnits i verkligheten utan är påhittad av Vilhelm Moberg däremot bodde hans mormor i Duvemåla och där fick han mycket inspiration till sina böcker av mormors berättelser och livsupplevelser. Hon hade sju barn varav sex emigrerade till Amerika och aldrig återkom. Mormodern blev förbilden till Kristina.

Rundqvistagården i Duvemåla

På gården bodde under 1900-talet de fyra syskonen Rundqvist — Hertha, Naemi, Martin och Mauritz. Alla levde ogifta tillsammans på ett mycket gammaldags sätt. De hade varken elektricitet, telefon eller rinnande vatten och levde nästan helt på självhushållning. Man levde oerhört snålt och unnade sig ingenting som inte var direkt nödvändigt. Huset underhölls inte mer än om något hände som var absolut nödvändigt att göra vid.

När den siste systemen dog 1989 upptäcktes något oväntat: syskonen hade sparat undan stora summor pengar i kontanter på gården, omkring en miljon kronor. Eftersom det saknades både testamente och arvingar gick egendomen till Allmänna arvsfonden. Händelsen väckte stor uppmärksamhet i Sverige. Man kan säga att man levde snålt till dumhet.

I dag fungerar gården som ett kulturhistoriskt besöksmål och museum där man kan se hur ett småländskt självhushåll såg ut förr i tiden. Där finns även kopplingar till Mobergs liv och författarskap, och under sommarhalvåret brukar café och visningar hållas öppna för besökare.

När denna fantastiska tur i Vilhelm Moberg spår med Ulf som guide var över körde vi tillbaka till Kosta för att äta lunch i Linnea Art Restaurang där en massa skapelser av [Ulrika Hydman Vallien](#) fanns lite överallt i lokalen.

Efter lunchen var det dags att äntra bussen för färd hem mot Spånga och Järfälla. De sista deltagarna sattes av i Kallhäll vid ca 20-tiden.

Bilder: Sten och Rose-Marie Pernemark

Text: AI och Sten Pernemark

Senast uppdaterad 2026-05-09